

## บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้ คือเพื่อศึกษาการดำเนินการปฏิรูปตามแนวการจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management: NPM) ในประเทศไทยและสิงคโปร์ โดยการศึกษา มุ่งเน้นใน 2 ประเด็น คือ (1) ปัจจัยที่นำไปสู่การปฏิรูปตามแนวการจัดการภาครัฐแนวใหม่ใน ประเทศไทยและสิงคโปร์ และ (2) เนื้อหาและกระบวนการของการปฏิรูปตามแนวการจัดการ ภาครัฐแนวใหม่ในประเทศทั้งสอง โดยกรอบเวลาของการศึกษาอยู่ในช่วงปี พ.ศ. 2540-2549 ใน กรณีของประเทศไทย และในช่วงปี 1990-2004 (พ.ศ. 2533-2547) ในกรณีของประเทศสิงคโปร์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาข้อมูลจาก กฎหมายและระเบียบข้อบังคับต่างๆ ที่ออกโดยรัฐบาล เช่น พระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา มติคณะรัฐมนตรีและโครงการปฏิรูปของรัฐบาล เป็นต้น รวมทั้งหนังสือ บทความวิชาการและ งานวิจัย

ผลจากการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 กรณี คือ ในกรณีของประเทศไทยและกรณีของ ประเทศสิงคโปร์ โดยในกรณีของประเทศไทยนั้น จากการศึกษาพบว่ามีปัจจัยหลักอยู่ 3 ประการ ที่ นำไปสู่การปฏิรูปตามแนวการจัดการภาครัฐแนวใหม่ คือ การเกิดวิกฤติเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 แรงกดดันจากองค์การระหว่างประเทศ และการตัดสินใจของชนชั้นนำ ทั้งฝ่ายการเมืองและฝ่าย บริหาร

ในส่วนของการวิเคาระห์ปัจจัยประการที่สองในกรณีของประเทศไทย จากการศึกษาการ นำเอาองค์ประกอบของการจัดการภาครัฐแนวใหม่ 3 ประการ มาปฏิบัติ ได้แก่ การจัดการแบบมุ่ง ผลสัมฤทธิ์ (Result – based Management) การจัดการโดยมุ่งเน้นประชาชนเป็นศูนย์กลาง (Citizen – centered Management) และการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ (Privatization) พบว่าประเทศไทยได้มีการนำ องค์ประกอบของการจัดการภาครัฐแนวใหม่ทั้ง 3 ประการ มาใช้อย่างชัดเจน ซึ่งแนวคิดดังกล่าวได้ มีการแปลงไปสู่กฎหมายและระเบียบข้อบังคับต่างๆ โดยเข้าสู่กระบวนการกำหนดนโยบายตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 และการนำมาใช้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 ในช่วงรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร

ในกรณีของประเทศสิงคโปร์ ผลจากการศึกษาชี้ว่ามีปัจจัยหลักอยู่ 3 ประการ ที่นำไปสู่ การปฏิรูปตามแนวการจัดการภาครัฐแนวใหม่ ได้แก่ การรักษาศักยภาพในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ การเรียนรู้และการถ่ายโอนนโยบายจากต่างประเทศ และการตัดสินใจของชนชั้นนำ ทั้งฝ่าย การเมืองและฝ่ายบริหาร

สำหรับในส่วนของคำถามการวิจัยประการที่สองในกรณีของประเทศสิงคโปร์ จากการศึกษาการนำเอาองค์ประกอบของการจัดการภาครัฐแนวใหม่ 3 ประการ มาปฏิบัติ ได้แก่ การจัดการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ การจัดการโดยมุ่งเน้นประชาชนเป็นศูนย์กลาง และการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ พบว่า ประเทศสิงคโปร์ได้มีการนำเอาองค์ประกอบของการจัดการภาครัฐแนวใหม่ทั้ง 3 ประการ มาใช้อย่างชัดเจน แนวคิดเหล่านี้ได้มีการแปลงไปสู่โครงการปฏิรูปต่างๆของรัฐบาลจำนวนมาก โดยเริ่มเข้าสู่กระบวนการในการกำหนดนโยบายในสมัยรัฐบาลนายลีควนยู และการนำมาปฏิบัติมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นในสมัยรัฐบาลนายโก๊ะจ๊กตง

การศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่ารูปแบบของการปฏิรูปในประเทศไทยและสิงคโปร์มีความคล้ายคลึงกันอย่างมากใน 3 แง่ คือ (1) รัฐบาลของทั้งสองประเทศไม่เพียงแต่มุ่งเน้นที่สิ่งนำเข้าและกระบวนการเท่านั้น แต่ยังมุ่งเน้นที่ผลสัมฤทธิ์อีกด้วย โดยภาครัฐได้มีการกำหนดผลสัมฤทธิ์และตัวชี้วัดการปฏิบัติงาน รวมทั้งการนำเอาระบบงบประมาณแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์มาใช้อย่างกว้างขวาง (2) รัฐบาลของทั้งสองประเทศไม่เพียงแต่มุ่งเน้นในสิ่งที่รัฐบาลต้องการจะทำเท่านั้น แต่ยังมุ่งเน้นในการให้ความสำคัญกับความต้องการของประชาชนอีกด้วย โดยภาครัฐได้หันมาให้ความสำคัญกับการให้บริการที่รวดเร็ว มีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนมากขึ้น และ (3) รัฐบาลของทั้งสองประเทศไม่เพียงแต่มุ่งเน้นในการจัดหาและแจกจ่ายสินค้าและบริการด้วยตนเองเท่านั้น แต่ยังมุ่งเน้นให้มีการถ่ายโอนหน้าที่ดังกล่าวไปสู่ภาคเอกชนอีกด้วย โดยภาครัฐได้ปรับเปลี่ยนบทบาทของตนจากการเป็นผู้ผลิตและผู้ให้บริการ โดยตรงไปสู่บทบาทของผู้อำนวยความสะดวกมากขึ้น

ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่าประเด็นที่ควรจะได้มีการศึกษาวิเคราะห์ต่อไปก็คือ การนำแนวคิดของการจัดการภาครัฐแนวใหม่มาใช้ในองค์กรระดับต่างๆ เช่น ในระดับกระทรวง ระดับกรม หรือระดับหน่วยงาน ซึ่งจะทำให้ผู้ศึกษาสามารถมองเห็นถึงการประยุกต์ใช้แนวคิดดังกล่าวในองค์กรแต่ละระดับ ได้ชัดเจนขึ้น

นอกจากนี้การใช้วิธีการศึกษาเชิงประวัติศาสตร์และการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องจะทำให้ผู้ศึกษาสามารถเข้าถึงข้อมูลเชิงลึกของการปฏิรูปได้มากขึ้น และการเพิ่มจำนวนตัวแปรของการศึกษาจะเป็นการขยายขอบเขตของการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปตามแนวการจัดการภาครัฐแนวใหม่ให้กว้างขวางและมีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้น เช่น ตัวแปรทางด้านบทบาทของข้าราชการประจำ ระบบการเมืองและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและประชากร เป็นต้น